

کلید و دمنه (۲)

جلد دوم

یک بد ستاره از

گمکشان ادب پارسی (۱)

کلید و دمنه (۲)

باز نویسی همه قصه های کلید و دمنه به زبان روز برای جوانان

سید علیرضا شنبی

سرشناسه : شفيعی مطهر، علیرضا، ۱۳۲۵ -
 عنوان قراردادی : کلیله و دمنه
 عنوان و نام پدیدآور : کلیله و دمنه بازنویسی همه قصه‌های کلیله و دمنه به زبان روز برای جوانان / سیدعلی رضا شفيعی مطهر.
 مشخصات نشر : تهران: فرهنگ و دانش، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ج ۳.
 فروست : یک سبد ستاره از کهکشان ادب پارسی، ۱.
 شابک : ۰-۲۹-۵۸۷۴-۹۶۴-۹۷۸ (ج ۲)، ۰-۶-۵۸۷۴-۹۶۴-۹۷۸ (ج ۱)
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 یادداشت : ج ۲، چاپ اول: ۱۳۹۱ (فیبا).
 موضوع : کلیله و دمنه - اقتباس‌ها
 موضوع : داستان‌های کوتاه فارسی - قرن ۱۴
 رده‌بندی کنگره : ۱۲۹۰ ف ۹۵۳۸ ک ۸ / PIR ۸۱۲۳
 رده‌بندی دیویی : ۸ ف ۳/۶۲ [ج]
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۹۵۵۶۵

یک سبد ستاره از کهکشان ادب پارسی - کلیله و دمنه (۲)

ناشر: فرهنگ و دانش

نویسنده: علیرضا شفيعی مطهر

ناظر چاپ: حامد محبی

شمارگان: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

شابک: ۰-۲۹-۵۸۷۴-۹۶۴-۹۷۸

قیمت: ۴۵۰۰۰ ریال

آدرس: میدان انقلاب، ابتدای خیابان آزادی، بعد از مترو، نرسیده به

جمالزاده شمالی، کوچه قائم مقام، پلاک ۳

تلفن: ۶۶۹۱۸۵۸۴ - ۶۶۴۲۴۱۰۱ فکس: ۶۶۹۱۸۵۸۴

Site: www.farhangodanesh.com

Email: info@farhangodanesh.com

سخن آغازین

قصه و تربیت

نقش ادبیات در خیزش‌های اجتماعی

انسان با هر «دمی»، «دامی» را می‌شناسد و با هر «بازدمی» گامی به سوی «شدن» برمی‌دارد. او پیوسته می‌کوشد تا از قفس «آنچه هست» برهد و به فراخنای «آنچه باید باشد» گام نهد. او با رکود می‌ستیزد و از «بود» می‌گریزد. «شدن» مطلوب اوست و «گشتن» محبوب او.

او مشتاقانه دفتر ایام را ورق می‌زند، سینه ابهام را می‌کاود و از شاخسار نگاهش شکوفه‌های طراوت می‌تراود. با سنگ «واقعیت» قصر «حقیقت» می‌سازد و ریشه هر ناساز را می‌سوزد. بر دنیای «کهن» برمی‌آشوبد و «کهنه‌ها» را درهم می‌کوبد تا بر ویرانه‌های کوخ ملال، کاخ آمال را بنیان نهد. او برای یافتن کمال به هر سوی می‌شتابد؛ اگر در واقعیت نیافت، در آرزو می‌یابد. انسان از دیر باز با قصه‌ها زیسته، با شادی‌هایش شاد و با غم‌هایش گریسته است. پا به پای قهرمانان داستان‌ها، حوادث را پشت سر گذاشته و رویدادها را از سر گذرانده است.

با کاوش در متون کهن تاریخی بشر درمی‌یابیم که آنجا که چشمان کنجکاو و پیر تاریخ از پژوهش بازمی‌ماند، دیدگان مشتاق قصه‌گو و افسانه‌ساز همچنان پیش می‌تازد و از غصه‌ها، قصه‌ها می‌پردازد.

آنجا که پرنده تاریخ از پرواز باز می‌ماند، عقاب افسانه‌بال می‌کشاید و آنجا که مورخ پیر خامه را باز می‌فرساید، شاهنامه راز را می‌گشاید.

قصه، نه تنها امداد، که امتداد زندگی است. این، آرزوی طلایی و آرمان‌های نهایی خود قصه‌گویان و داستان‌پردازان است که در قصه‌ها جان می‌گیرند و متبلور می‌شوند. قصه‌ها ترسیم طلایی آرزوهای نهفته و آرمان‌های

خفته بشری است. قصه، قاب تصویر زندگی است. زندگی، آن سان که « باید باشد »، نه آن سان « که هست ». چه این ملال می‌آورد و آن، حال. بشر در روند « شدن » و در بستر « صیورت » خود نیاز به الگو، اسوه و سرمشق دارد.

فلسفه ارسال رسل و اعزام پیامبران پاسخی است به این نیاز فطری انسان. پیامبر و امام، مکتب محکم و مجسمه مکتب هستند. آن گونه می‌زیند که باید زیست.

« لقد کان لکم فی رسول الله اسوه حسنه » (احزاب، ۲۱)

محققا وجود گرایی پیامبر خدا(ص) برای شما اسوه و الگوی خوب و پسندیده است.

انسان در دیار قصه‌ها راهی را می‌پوید که در عالم وجود آن را نمی‌جوید. هویت مطلوب خود را در سیمای قهرمانان داستان‌ها به تماشا می‌نشیند، بدانان عشق می‌ورزد، با شادی آنان می‌خندد و بر غم هایشان می‌گریزد، در تلخی‌ها و شوربختی‌ها هم آوا با آنان می‌نالد و در بستر رشد همپای آنان می‌بالد. با خصائل ایشان خوی می‌گیرد و با منش آنان مانوس می‌گردد.

تاثیرات ژرف قصه‌گویی و داستان‌نویسی در عرصه‌های روانی - اجتماعی، سیاسی و ... جامعه بشری انکارناپذیر است. داستان چه خوب و چه بد در روحیه خواننده و شنونده اثر می‌گذارد و راه تازه‌ای را به او نشان می‌دهد. مخاطب داستان بدون شک زیر نفوذ محیط و جو داستان قرار می‌گیرد و عقاید و اندیشه‌های نویسنده را که به طور غیر مستقیم از زبان قهرمانان داستان بیان شده، می‌پذیرد و یا ممکن است درباره آن‌ها بیندیشد.

تاریخ، آزمایشگاهی بزرگ است که اثرات عمیق داستان‌ها را در ایجاد حوادث مهم و انقلابات سرنوشت ساز به خوبی نشان می‌دهد. نمونه‌هایی را با هم مرور می‌کنیم:

« چارلز دیکنس » نویسنده معروف انگلیسی در اثر مشهور خود « داستان دو شهر » با هنرمندی کامل، فقر، بینوایی و گرسنگی مردم فرانسه را قبل از انقلاب کبیر به تصویر می کشد. او با ژرف نگری نشان می دهد که ثروت بی کران نجیب زادگان و اشراف چه کینه و نفرتی در قلب یک انسان بیچاره به وجود می آورد. شاید هیچ ثروتمند فرانسوی نمی دانست که در روح یک انسان بیچاره هنگامی که از جلوی خانه باشکوه او می گذشت، چه امواج کینه ای به وجود می آمد. اما دیکنس در داستان خویش عظمت این فاجعه روح انسانی را شرح می دهد و پوسیدگی بنیاد جامعه ای را که بر اساس استثمار قرار گرفته با هنرنمایی نشان می دهد.

« ویکتور هوگو » با قلم سحرآفرین خود، سیمای کریه فقر و چهره وحشتناک جامعه طبقاتی فرانسه قبل از انقلاب را در اثر ماندگار خود - بینوایان - ترسیم می کند.

« داستایوسکی » با مهارتی شگفت صحنه یکی از بازداشتگاه های حکومت تزاری روسیه را در سیبری برای خواننده مجسم می کند؛ آن چنان که خواننده کتاب، تنهایی زندانیان و اندوه بی پایانشان را با همه وجود خود احساس می کند. زندانیانی که هر روز با کشیدن خطی بر دیوار، تعداد روزهایی را که باید همچنان در زندان بمانند، حساب می کنند و با زندانیانی که برای ده هزارمین بار تیرهای اطراف بازداشتگاه را شمرده اند !!

داستایوسکی در « خاطرات خانه مردگان » با قلم توانایی خود خواننده را بر امواج اندیشه می نشاند و او را به اعماق روح زندانیان می برد. روح اندیشمندانی که به خاطر مخالفت با چپاول حکومت تزاری به سیبری تبعید شده اند. اثر بزرگ داستایوسکی که در واقع خاطرات خود او از چهار سال زندگی در سیبری بوده، در اندیشه مردم اثری شگفت داشت. کتاب های دیگر